

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Peter Andréén
Enhetschef
Landsbygdsenheten
010-225 32 04

Yttrande

Datum
2021-01-26

Dnr (anges vid skriftväxling)
7949-2020

Infrastrukturdepartementet

i.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:

i.nationellplan@regeringskansliet.se

Remiss om Inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplanering för perioden 2022-2033 och 2022-2037

Er beteckning: I2020/02739

Inledning

Länsstyrelsen i Jämtlands län har erbjudits att yttra sig över Trafikverkets inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplanering för perioden 2022-2033 och 2022-2037.

Länsstyrelsen yttrar sig utifrån relevanta ansvarsområden; att främja länets utveckling, att verka för att nationella mål får genomslag i länet, samt att samordna olika samhällsintressen inom myndighetens ansvarsområde. Länsstyrelsen lämnar dels övergripande synpunkter på underlaget, men kommenterar även specifika förslag mer kortfattat.

Information omförutsättningarna i Jämtlands län

Jämtlands län sträcker sig över ett stort geografiskt område och skiljer sig ifrån övriga norrlandslän genom att länets befolkning är spridda över i stort sett hela den geografiska ytan. Detta får till följd att länets vägnät är omfattande och består förutom riksvägnätet av mer än 3400 mil enskild väg. Det statliga vägnätet i länet omfattar 600 mil varav 200 mil är grusväg. Detta medför att Jämtlands län har den minsta andelen asfalterad väg i hela landet. Standarden är dessutom låg på många sträckor, vilket bland annat lett till att hastigheter sänkts på många istället för att höja standarden och säkerheten på de samma. Detta medför naturligtvis problem för bland annat arbetspendlare och andra resenärer som får längre restider.

Länet är en attraktiv turistregion och antalet gästnätter har ökat över tid, dock med en viss avmattning till följd av Covid19. Tappet blev dock inte så stort som först befarades då många svenska turister valde att semestra på hemmaplan och då gärna i fjällen.

Turismutvecklingen har över tid gått från att ha tyngdpunkten i vinterturism till att sträcka sig över större delar av året. Behovet av god vägstandard och robusta transportsystem är stort och väntas öka över tid då trafikbelastningen kommer att öka.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Länet är tillika ett av landets största skogslän och skogsnäringen är av betydande vikt för så väl länets som landets ekonomi. Om de nationella målen att öka skogens betydelse i den gröna omställningen och att skogsråvaran ska bidra till att nå målen om ett fossilfritt Sverige 2030 måste infrastrukturen i transportsystemen vara mer robust än i dag. Mer skogsråvara bör fraktas på järnväg och då blir satsningen på kombiterminaler viktiga brickor i arbetet. Vidare kommer bärigheten på de vägar som ska bära transporter ut ur skogen att vara av största vikt.

Det är redan nu ett faktum att perioden med tjäle som, ökar bärigheten, blir allt kortare för varje år.

Inledande synpunkter

Länsstyrelsen ser positivt på den övergripande inriktningen att inom rådande ekonomiska ramar prioritera vidmakthållandet av den befintliga transportinfrastrukturen framför att prioritera nya investeringsprojekt. Länsstyrelsen vill dock understryka att detta inte får ske på bekostnad av underhållet av landsbygdernas transportnät baserat enbart på fordonstäthet. För länets del handlar det i många delar mer om att återställa än att vidmakthålla.

”Klimatmålen kan nås med omfattande elektrifiering, ökad andel biodrivmedel och högre bensinpriser”

Ovanstående stycke finns i Transportstyrelsens inledning av inriktningsunderlaget.

Länsstyrelsen finner inte riktigt att det följs upp den fortsatta beskrivningen.

Länsstyrelsen anser inte att Transportstyrelsen redogjort för de totala konsekvenserna utifrån antagandet. Resonemanget behöver följas upp med tydliga konsekvensanalyser både på kort och på långsikt. Här anser Länsstyrelsen att det vore bra om Regeringen gav Transportstyrelsen ett tydligt uppdrag att utarbeta styrmedel och modeller för ett transporteffektivt samhälle. Det är vidare viktigt att växlingen mellan energislag sker så friktionsfritt som möjligt och att erforderlig infrastruktur för elbilar och biobränsle är utbyggt i hela landet innan man höjer bensin och dieselpriiserna, vilket skulle kunna medföra att landsbygderna drabbas orättvist negativt.

Senare i rapporten anges att den inhemska produktionen av biodrivmedel kan ökas med 70 procent till 2030 för att klimatmålen ska nås. En stor del av den ökningen bedöms av Länsstyrelsen behöva komma från skogen vilket kommer att öka trycket på energisektorn och skogsnäringen. Länsstyrelsen tillstyrker därför rapportens ställningstagande ”att regeringen bör upprätta en strategi för användning och produktion av biodrivmedel”.

Sammanfattande kommentarer som Länsstyrelsen vill lyfta fram

*Länsstyrelsen vill understryka vikten av att den långsiktiga infrastrukturplaneringen sker på ett sätt som möjliggör utveckling i hela landet. För Jämtlands del betyder det att betydande satsningar på förbättringar av så väl vägnät som järnväg bör genomföras. Länsstyrelsen anser att dagens fördelningsnycklar bör ses över och att större vikt bör läggas vid behov och vägnätets totala längd än vad som görs idag.

*Länsstyrelsen ställer sig vidare positiv till att lyfta ut stambanorna ur planen då dessa stora projekt riskerar att medföra omprioriteringar av medel vid eventuella fördyringar. Samtidigt vill vi lyfta vikten av att standarden på järnvägarna generellt måste höjas så att restiderna kraftigt minskas. En upprustning av Mittbanan och Norra stambanan skulle kraftigt öka redundansen för så väl gods som persontrafik från både övriga Norrland som för Norge. Lyfter man även in Inlandsbanan, som förvisso ligger utanför Transportstyrelsens ansvar, så ökas redundansen ytterligare.

*Vidare anser Länsstyrelsen att en rad miljöhänsyn bör beaktas för att utveckla grön infrastruktur och bevara biologisk mångfald. I detta perspektiv är det viktigt att infrastruktursatsningar beaktar bevarandet av produktiv skogs- och jordbruksmark.

*Länsstyrelsen stödjer Trafikverkets slutsatser inom det regeringsuppdrag som redovisades i maj 2020 ”att vid större projekt i den nationella planen ska aktuell länsstyrelse erhålla särskild finansiering.

*I och med att Jämtlands län pekats ut som ett viktigt militärstrategiskt område i Försvarsutredningens slutbetänkande kommer behovet av en robust infrastruktur att öka. Detta gäller så väl bärighet på vägar som att undanröja passagehinder i form av viadukter och broar med som är för smala eller för låga.

*Avslutningsvis vill Länsstyrelsen i Jämtlands län lyfta in vikten av att beakta unika förutsättningar för respektive län. I Jämtlands län är renskötseln en viktig näring som årligen drabbas av att renar dödas av både tåg och biltrafik där bland annat saltet på vägarna ställer till problem för renskötseln. Länsstyrelsen önskar att Transportstyrelsen beaktar detta i sitt planarbete.

Beslut i detta ärende har fattats av t.f. Länsråd Kristina Albertsson efter föredragning av enhetschef Peter Andrén.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.”

Kristina Albertsson

Peter Andrén